

Wynikowe szacunki zbiorów rzepaku GUS

Pod koniec grudnia ubiegłego roku Główny Urząd Statystyczny podał do wiadomości wynikowe szacunki zbiorów płodów rolnych w poprzednim roku w Polsce. Wg GUS w 2016 rzepak zebrano z powierzchni ponad 0,8 mln ha (wzrost o 13%), a zebrana ilość to około 2,2 mln ton, czyli około 20% mniej niż w 2015 roku. Wg GUS spadek zbiorów wynikał z dużych straty zimowych na rzepakowych polach w wyniku styczniowych (2016 r.) mrozów, które spowodowały konieczność zaorania 16% jesiennego areалу. Stan plantacji rzepaku i rzepiku ozimego, które pozostawiono pod zeszłoroczne zbiory oceniano gorzej niż przed rokiem. W związku z gorszymi niż w roku 2015 warunkami zimowania i wiosennym deficytem opadów plony rzepaku były niższe od tych rok wcześniej.

Według opracowania GUS w optymalnych terminach agrotechnicznych zasiano:

- ok. 70 proc. powierzchni pszenicy ozimej (w 2015 r. – 62 proc.),
- ok. 73 proc. powierzchni żyta (w 2015 r. – 69proc.),
- ok. 79 proc. powierzchni jęczmienia ozimego (w 2015 r. – 69 proc.),
- ok. 77proc. powierzchni pszenżyta ozimego (w 2015 r. – 69proc.),
- ok. 78 proc. powierzchni rzepaku i rzepiku ozimego (w 2015r. – 62proc.)

Źródło: PSPO za www.stat.gov.pl

W numerze:

- Wynikowe szacunki zbiorów rzepaku GUS .....str. 1
- Konsumpcja olejów na świecie .....str. 1 i 2
- Zbiory rzepaku na świecie .....str. 2 i 3
- KE- bilans oleistych w sezonie 2016/2017 .....str. 3
- Oleje podrożały, indeks cen żywności stabilny .....str. 3 i 4
- Wpływ mrozów na oziminy .....str. 4
- Notowania .....str. 5

Konsumpcja olejów na świecie

Całkowite globalne zużycie 13 podstawowych olejów roślinnych w tym sezonie oceniane jest na 185,8 mln ton, czyli o 2,5% więcej niż w poprzednim sezonie. Największy udział w spożyciu mają olej palmowy – 34%, sojowy - 29%, rzepakowy - 13% i słonecznikowy - 9%.

W bieżącym sezonie w stosunku do sezonu 2015/2016 kolejny rok wzrośnie, tym razem o 2,7% do 1,7 mln ton do 63,7 mln ton zwiększy się konsumpcja oleju palmowego. Istotnie, bo o 5,3% do 53,7 mln ton zwiększy się spożycie oleju sojowego. Konsumpcja oleju rzepakowego powinna kolejny rok z rzędu w tym sezonie zmaleć o 6,7% do 24,9 mln ton pod wpływem obniżki jego produkcji.

Jak wskazuje FAMMU/FAPA, w sezonie 2016/2017 sporo, bo o 6,8% zwiększy się zużycie oleju

słonecznikowego do 16,8 mln ton za sprawą zwyczajki produkcji tego oleju. Produkcja mniej znaczącego oleju arachidowego powinna też wzrosnąć o 7,7% do 3,9 mln ton, natomiast bawełnianego spadnie o 1,9% do 4,1 mln ton. Wyższe będzie zużycie olejów z ziaren palmy o 4,1%, oliwy z oliwek o 0,6%, kokosowego o 4,7%, kukurydzianego o 4,2%.

Ciąg dalszy na następnej stronie

Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju

ul. Grzybowska 2 lok. 49

00-131 Warszawa

tel.: 22 313 07 88

fax.: 22 436 39 66

e-mail: biuro@pspo.com.pl

www.pspo.com.pl

Oil Express:

Redakcja: **Joanna Żuchniewicz**

Zdjęcia: PSPO, MRiRW,

www.freefoto.pl, www.pixabay.com.

Konsumpcja olejów na świecie – ciąg dalszy

Najwięcej olejów i tłuszczów na świecie spożywają Chiny - 17% udziału, Unia Europejska - 15%, Indie - 11% oraz Stany Zjednoczone - 10%.

W sezonach przed 2004/2005 tempo wzrostu spożycia olejów było najwyższe wśród krajów rozwijających się, o wysokich wskaźnikach demograficznych, ale lata późniejsze do dziś przyniosły przyrost w krajach rozwiniętych w wyniku rozwoju branży produkcji biodiesla. W sezonie 2016/2017 przyrost spożycia podobnie jak sezon wcześniej będzie odnosił się do wszystkich największych konsumentów. W omawianym sezonie największy przyrost spożycia będzie miał miejsce w Indonezji o 4,6% do 10,9 mln ton, w Indiach o 5% do 24,3 mln ton, w Pakistanie o 4,7% do 4,9 mln ton, Malezji o 3,8% do 4,7 mln ton oraz Afryce Północnej o 3,7% do 4,5 mln ton. W ostatniej dekadzie do konsumpcji spożywczej dochodzi zużycie olejów do produkcji biopaliw, także poza krajami wysoko

rozwiniętymi. Kilka lat temu mniejsze wzrosty spożycia olejów notowały kraje wysoko rozwinięte o 1-2% ze względu na spadek lub stagnację liczby ludności. W ostatnich latach motorem ich zużycia jest właśnie zwiększająca się produkcja biodiesla, jakkolwiek nieco przyhamowana. W 2015 roku miał miejsce spadek produkcji biodiesla, który wchłonął mniej olejów roślinnych, a w całym roku 2016 szacowany jest nieznaczny wzrost produkcji biodiesla, co oznaczałoby stagnację z uwagi na spadek rentowności produkcji od 2015 r., co w części odbije się na zużyciu olejów roślinnych.

W przeliczeniu na jednego mieszkańca kraje wysoko rozwinięte przodują w spożyciu olejów. W sezonie 2016/2017 kolejny rok wzrośnie globalne zużycie olejów roślinnych, co jest możliwe dzięki wzrostowi ich produkcji. Zdaniem FAPA/FAMMU, połowa wzrostu zużycia będzie wchłonięta przez przemysł spożywczy, druga przez

biopaliwowy. W tym sezonie w Europie olej rzepakowy tradycyjnie pozostanie najważniejszym surowcem do produkcji biodiesla.

W UE poza produkcją biodiesla zwiększał się popyt na olej rzepakowy ze strony przemysłu spożywczego, jakkolwiek mniej dynamicznie. Przemysł ten jest raczej niechętny używaniu oleju sojowego, bowiem producenci nie chcą oznaczać produktów jako GMO, co musieliby uczynić w przypadku użycia oleju sojowego z soi modyfikowanej genetycznie. Konsumentów Unii są niechętni produktom GMO. W obecnym sezonie zużycie oleju rzepakowego w UE zmaleje z 10,1 mln ton do 9,7 mln ton ze względu na spadek jego produkcji przy umiarkowanym popycie branży biodiesla. Równolegle minimalnie wzrośnie konsumpcja oleju sojowego z 2,04 mln ton do 2,05 mln ton. Zużycie oleju słonecznikowego powinno też minimalnie wzrosnąć z 3,89 do 3,95 mln ton.

Źródło: PSPO za www.gospodarz.pl na podst. Fammu/Fapa

Zbiory rzepaku na świecie

W sezonie 2016/2017 zapowiada się 5,2% zmniejszenie globalnej produkcji rzepaku o 3,3 mln ton do 60,6 mln ton. O ostatecznym poziomie globalnych zbiorów zadecydują plony w Australii na początku 2017 roku. Rosja oraz Ukraina w tym sezonie wyprodukowały w sumie 2,4 mln ton rzepaku względem 2,9 mln ton sezon wcześniej. W Kanadzie odnotowano wzrost produkcji do ilości 18,5 mln ton. Poprzedni sezon pod wpływem niższej produkcji przyniósł nieznaczny wzrost globalnych zapasów z 6,1 mln t do 6,2 mln ton. W ocenie FAMMU/FAPA, w sezonie 2016/2017 trzeci rok z rzędu

obniżka produkcji przyczyni się do spadku światowego przerobu rzepaku na olej i śrutę do poziomu 58,9 mln ton, czyli o 2,5 mln ton mniej niż sezon wcześniej. Pod koniec bieżącego sezonu globalne zapasy zmniejszą się o 0,7 mln ton do 5,5 mln ton. W sezonie 2016/2017 relacja dla rzepaku zapasy/spożycie pogorszy się z 9,8% do 9%. W sezonie 2016/2017 światowa podaż rzepaku będzie na poziomie 66,9 mln ton, co oznacza 3,2 mln ton poniżej poziomu ubiegłorocznego wynoszącego 70 mln ton. Coceral ocenia zbiory rzepaku w

2016 roku w UE28 na 19,9 mln ton wobec 22,4 mln ton rok wcześniej. Czołowymi producentami pozostaną Niemcy - 4,7 mln ton, Francja - 4,1 mln ton, Polska - 2,1 mln ton oraz Wielka Brytania 1,8 mln ton. W Chinach miała miejsce 25% redukcja zbiorów rzepaku w stosunku do roku ubiegłego do 6 mln ton na skutek spadku głównie arealu oraz w mniejszym stopniu plonów. Kraj Środką był w ostatnich latach trzecim po UE i Kanadzie producentem tego surowca na świecie (w br. 9,9% udział), ale w bieżącym sezonie prawdopodobnie wyprzedzą go Indie (10,4% udział).

Ciąg dalszy na następnej stronie

Zbiory rzepaku na świecie- ciąg dalszy

W Kanadzie odnotowano wzrost produkcji rzepaku Canola o 0,7% do 18,5 mln ton pod wpływem poprawy plonów.

W Indiach produkcja rzepaku prawdopodobnie zwiększy się o 13% względem ubiegłorocznej do 6,3 mln ton. Rezultaty uprawy rzepaku w tym kraju będą wstępnie zależeć od warunków agrometeorologicznych w trakcie zasiewów, które mają miejsce w październiku/listopadzie. Prognozy

produkcji w Australii przewidują 3,6 mln ton o 22% za sprawą wzrostu plonów dzięki sprzyjającej aurze. Zbiory na Antypodach zaczynają się w listopadzie i kończą w grudniu/styczeniu.

Od kilku lat ważnymi producentami rzepaku na globalnym rynku rzepaku są wschodni sąsiedzi naszego kraju, w szczególności Ukraina i Rosja. Wcześniej produkowano tam jedynie słonecznik. W sezonie 2016/2017 po kilku latach z rzędu zwyżka produkcji w

Rosji, tj. ostatnie 2 lata stabilizacja na poziomie 1 mln ton w 2017 roku zapowiada się spadek o 6% do 0,95 mln ton w wyniku pogorszenia plonów.

Podobnie na Ukrainie miał miejsce 23% obniżka produkcji do 1,5 mln ton na skutek dużego zmniejszenia się arealu z 0,75 mln ha do 0,55 mln ha. Od kilku lat do producentów rzepaku z WNP dołączył się Kazachstan, gdzie od sezonu 2008/2009 zasiewy oraz produkcja rzepaku istotnie wzrosły.

Źródło: PSPO za www.gospodarz.pl na podst Fammu Fapa

KE- Bilans oleistych w sezonie 2016/2017

Agenda Komisji DG Agri w szacunkach z 22 grudnia 2016 r. ocenia produkcję surowców oleistych (rzepak, soja oraz słonecznik) w Unii w sezonie 2016/17 na 30,9 mln ton wobec 32 mln ton sezon wcześniej (-3,6%), co oznacza (po kolejnych spadkach) wzrost szacunków wobec końca listopada. Wartość indeksu cen olejów dla grudnia 2016 r. wyniosła 183 punkty wobec, tj. o 4,2% więcej w porównaniu

z listopadem poprzedniego roku wobec 141,5 pkt. w grudniu 2015 roku. Średni indeks olejów roślinnych dla całego roku 2016 był na poziomie 164 pkt. tj. 11,4% większym niż średnia dla 2015 roku. Zatem po dwóch miesiącach wzrostu (sierpień/wrzesień) oraz październikowym spadku, jego wartość w listopadzie oraz grudniu 2016 roku umocniła się do poziomu najwyższego od lipca 2014 roku.

Motorem wzrostu był głównie spadek globalnej podaży i zapasów oleju palmowego. Natomiast ceny oleju sojowego umocniły się ze względu na obawy co do warunków pogodowych w Argentynie dla upraw soi przy perspektywie rosnącego popytu generowanego przez przemysł biodiesla w USA, Argentynie oraz Brazylii.

Bilans oleistych UE (mln ton)

	sezon 2015/16				sezon 2016/17 p*			
	rzepak	soja	słonecznik	razem	rzepak	soja	słonecznik	razem
zapasy początkowe	1,05	1,40	0,70	3,15	1,10	1,35	0,60	3,05
Produkcja	21,81	2,34	7,88	32,03	19,87	2,49	8,50	30,87
Import *	3,49	14,59	0,47	18,55	3,80	14,30	0,52	18,62
PODAŻ	26,36	18,33	9,05	53,73	24,77	18,14	9,63	52,54
Eksport *	0,3	0,1	0,4	0,9	0,4	0,1	0,4	1,02
użycie wewnętrzne	24,91	16,84	8,05	49,80	23,31	16,78	8,52	48,61
przerób	24,01	15,07	7,04	46,13	22,54	15,03	7,51	45,09
POPYT	25,26	16,98	8,45	50,68	23,74	16,92	8,96	49,62
zapasy końcowe	1,10	1,35	0,60	3,05	1,03	1,22	0,67	2,92

Źródło: DG Agri, p- prognoza, * poza handlem wewnątrz UE; sezon od VII do VI

Dane z 22 grudnia 2016 r.

Oleje podrożały, indeks cen żywności stabilny

Według FAO, podstawowy indeks cen żywności w grudniu 2016 r. nieznacznie się zmniejszył wobec listopada br. ze 171,9 do 171,8 punktów, co oznacza poziom istotnie wyższy wobec grudnia 2015 roku (153,4 pkt.). Poza lipcem indeksu rósł od początku poprzedniego roku. Przez miesiąc wzrosły indeksy dla zbóż (nieznacznie), olejów i nabiału, natomiast spadły dla mięs oraz cukru. Wartość indeksu cen olejów dla

grudnia 2016 r. wyniosła 183 punkty wobec, tj. o 4,2% więcej w porównaniu z listopadem poprzedniego roku wobec 141,5 pkt. w grudniu 2015 roku. Średni indeks olejów roślinnych dla całego roku 2016 był na poziomie 164 pkt. tj. 11,4% większym niż średnia dla 2015 roku. Zatem po dwóch miesiącach wzrostu (sierpień/wrzesień) oraz październikowym spadku, jego wartości listopadzie oraz grudniu 2016 roku umocniła się do poziomu

najwyższego od lipca 2014 roku. Motorem wzrostu był głównie spadek globalnej podaży i zapasów oleju sojowego umocniły się ze względu na obawy co do warunków pogodowych w Argentynie dla upraw soi przy perspektywie rosnącego popytu generowanego przez przemysł biodiesla w USA, Argentynie oraz Brazylii.

Źródło: PSPO za Fammu Fapa

Wpływ mrozów na oziminy

Czy mrozy zaszkodziły ozimynom? Oczywiście na takie pytanie nie jesteśmy w stanie na dzień dzisiejszy odpowiedzieć. Musimy poczekać przynajmniej do odwilży, a najlepiej do momentu ruszenia wegetacji. Możemy jedynie się zastanowić nad bieżącą sytuacją i wspólnie wyciągnąć kilka wniosków.

W Polsce od jakiegoś czasu panuje zimowa aura. Zanotowano jednak dość duże zróżnicowanie regionalne zarówno co do spadków temperatury jak i grubości pokrywy śnieżnej. Najsilniejsze mrozy zanotowano w Katowicach - 29°C, i w Suwałkach -27°C. Niewiele „cieplej” było w Rzeszowie -24°C, Łodzi i Krakowie do -23°C, Warszawie -20°C czy na Dolnym Śląsku -16°C, najcieplej natomiast było na wybrzeżu do -10°C.

To dość znaczne spadki temperatur i wydawałoby się, że mogą okazać się dość groźne dla ozimin.

Na szczęście okoliczności okazały się być nieco bardziej łaskawe dla roślin niż te mające miejsce mniej więcej rok temu.

Przypomnijmy sobie jak było w zeszłym sezonie. Po wyjątkowo ciepłym grudniu, temperatura z początkiem stycznia gwałtownie się obniżała. W większości regionów nie było śniegu, a mrozom towarzyszył silny i porywisty wiatr.

Tegoroczny przebieg pogody był nieco inny. Zanim przyszły siarczyste mrozy, które w sumie nie trzymały zbyt długo, praktycznie w całym kraju popruszyło śniegiem. Jak donoszą producenci rolni, najwięcej śniegu prawdopodobnie spadło na Wschodzie kraju oraz na Podkarpaciu. Na polach pojawiała się 6-10 cm warstwa białego puchu, a na Wschodzie nawet miejscami spadło powyżej 12 cm śniegu. Jednak tam mrozy były najsilniejsze. Na Warmii i Mazurach spadło około 7-9 cm śniegu. Na Pomorzu jak i na Dolnym Śląsku utrzymuje się około 5 cm warstwa śniegu. Najmniejsze opady zanotowano w niektórych regionach w centrum Polski i na Kujawach. Tam spadło zaledwie ok 3-4 cm.

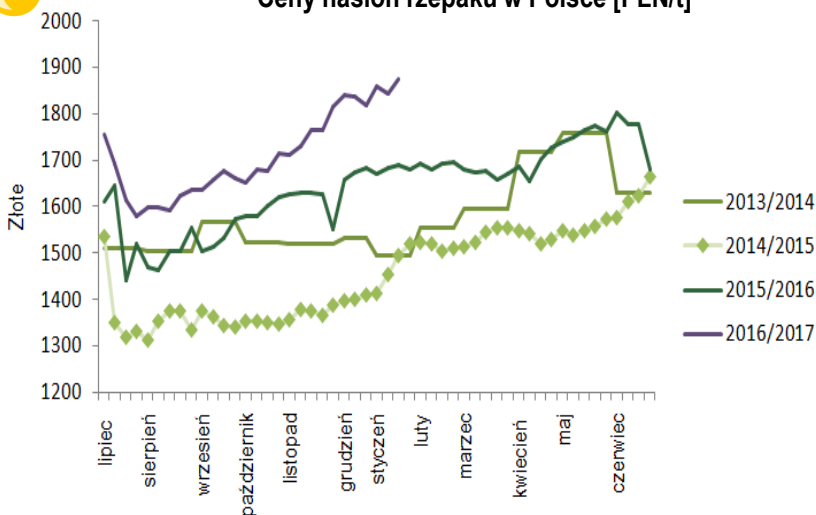
Niewiele więcej śniegu pojawiło się w Wielkopolsce - około 4 cm. Są także regiony, gdzie śniegu praktycznie nie ma.

Taka warstwa nie chroni dostatecznie roślin. Co więcej jak donoszą producenci śnieg nie tworzy równomiernej pokrywy. Na skutek silnych wiatrów był on zwiewany z pól, odsłaniając głównie wzniesienia. W tych miejscach oziminy mogą zimować zdecydowanie gorzej. W takich warunkach dochodzi bowiem do wysmalania roślin. Śnieg najsilniej zwiewany był z ozimin tworzących słabą pokrywę roślinną jak np. z plantacji zbóż sianych w terminie opóźnionym. Nieco lepiej zatrzymywany był na polu z dobrze rozwiniętymi roślinami rzepaku ozimego.

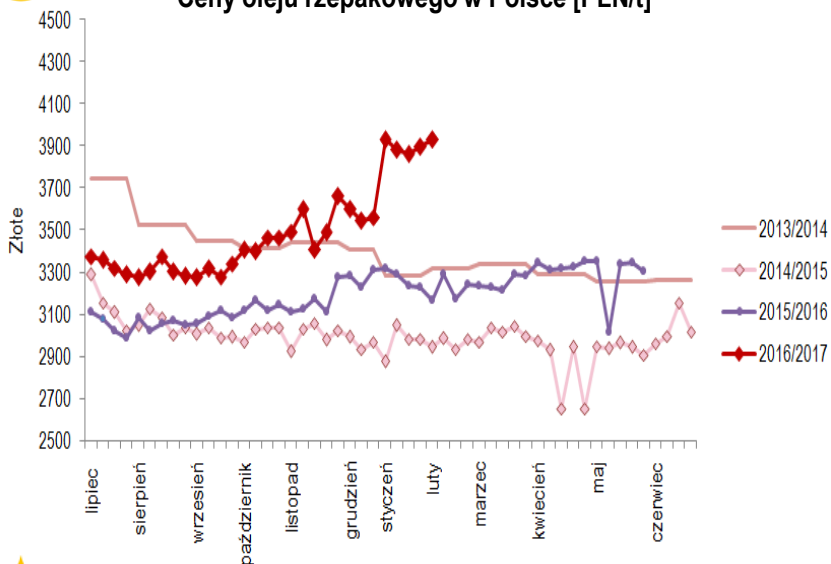
Czy taki przebieg warunków pogodowych mógł negatywnie odbić się na stanie ozimin? Czas pokaże. Miejmy nadzieję, że powtórki z zeszłego roku jednak nie będzie.

Źródło: PSPO za Farmer.pl

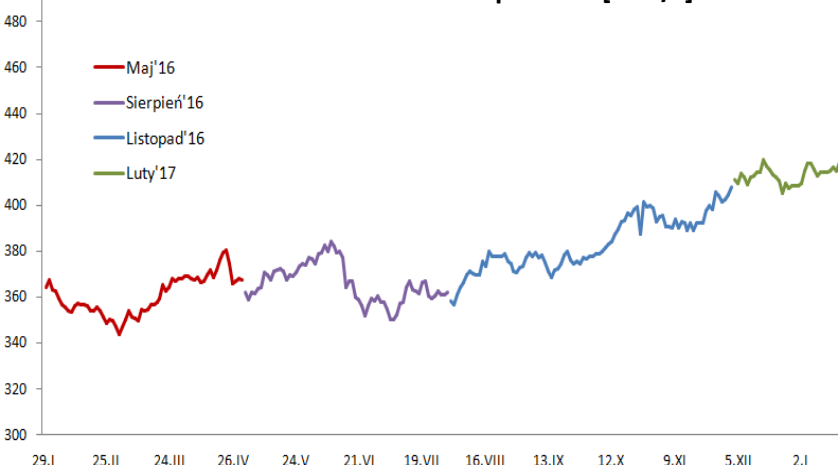
Ceny nasion rzepaku w Polsce [PLN/t]

Ceny oleju rzepakowego w Polsce [PLN/t]

Notowania MATIF na rzepak FOB [EUR/t]

Średnie ceny produktów rzepakowych w Polsce 9.I-15.I.2017

Wg MRiRW

Produkt	Cena netto [PLN/t]	Zmiana roczna [%]
Nasiona rzepaku	1874	11,4
Olej rafinowany	3930	19,6
Śruta	844	0,1
Makuch	855	-8,4

Polski handel zagraniczny

Wg MRiRW [t]

Nasiona rzepaku	I-XI 2015	I-XI 2016
Eksport	929 245	233 308
Import	206 871	498 571
Olej rzepakowy	I-XI 2015	I-XI 2016
Eksport	488 655	428 655
Import	114 513	38 734

Notowania MATIF na rzepak (FOB)

z dn. 19.I. 2017

Wg Euronext

Dostawa	Cena [Euro/t]	Kurs EUR [PLN] (NBP)	Cena [PLN/t]
Luty'17	423	4,3658	1846,73
Maj'17	418,75		1828,18
Sierpień'17	388,25		1695,02
Listopad'17	390,5		1704,84

Notowania różne

Wg FAMMU/FAPA, Orlen

Produkt	Jednostki	Cena
Nasiona rzepaku CIF luty/marzec'17 Hamburg 12.I	[USD/t]	445
Olej rzep. sur. FOB luty Rotterdam 19.I	[EUR/t]	865
BIO ON PKN Orlen 20.I	[PLN/m ³] Netto	3584